

Foundations of Halacha 21.4 - Tefilat Haderech

1. Gemara Berachot 29b-30a

Elijah said to Rav Yehuda the brother of Rav Salia the Pious: Do not become angry and you will not sin; do not become intoxicated and you will not sin; and when you set out on the way, beg leave of your Creator and then set out. What is [the meaning of, "beg leave of your Creator and then set out"? Rabbi Yaakov said in the name of Rav Chisda: This is a reference to the Prayer for the Road. Rabbi Yaakov said in the name of Rav Chisda: Whoever sets out on the road must pray the Prayer for the Road. What is the Prayer for the Road? *May it be Your will, Hashem my G-d, that You lead me toward peace, emplace my footsteps toward peace and uphold me in peace. May You rescue me from the hand of every foe and ambush along the way. May you send blessing in my handiwork, and grant me grace, kindness and mercy in Your eyes and in the eyes of all who see me. Blessed are You, Hashem, Who hears prayer.* Abayei said: A person should always associate himself with the community. How should he say it? *May it be Your will, Hashem our G-d, that You lead us toward peace,....*

When does he recite this prayer? Rabbi Yaakov said in the name of Rav Chisda: From the moment that he travels along the way. Until when? Rabbi Yaakov said in the name of Rav Chisda: until a *parsah* {800 Amot = 12000-16000 feet}. And how does he pray it? Rav Chisda said: Standing. Rav Sheishes said: Even while traveling.

Rav Chisda and Rav Sheishes were traveling along the road. Rav Chisda stood still and prayed [the Prayer for the Road.] Rav Sheishes said to his attendant: What is Rav Chisda doing? He replied, "He is standing still and praying." [Rav Sheishes] said to [the attendant], "Stand me up also and I will pray; if you can be called good, do not be called bad."

2. Kol Bo Chapter 87

Whoever sets out on the road must pray, *May it be Your will, Hashem our G-d, that You lead us toward peace, emplace our footsteps toward peace...* R"M wrote: If one intends to travel four *mil* on a ship, he should recite this prayer; less than four *mil*, he should not recite it. If he has to travel a *parsah* and forgot to say it, he may recite it until he has traveled [the] *parsah*. He should recite it standing. Within a *parsah*, he should say and conclude [as a blessing]; after a *parsah*, he should say it and not conclude [as a blessing]. They asked the R"M: Why does the Prayer for the Road conclude with *Blessed...* being that it does not open with *Blessed...*? He answered that he always juxtaposes it to one of the blessings that begin with *Blessed...*, such as one of those blessings of [the order which begins] *Who gave the heart understanding [to distinguish between day and night]*.

The R"M wrote: One who travels outside of the city only needs to

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כט. ב - ל. א.

אמר ליה אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא: לא תרתח ולא תחטי, לא תרוי ולא תחטי, וכשאתה יוצא לדרך - המלך בקונך וצא. מאי המלך בקונך וצא? אמר רבי יעקב אמר רב חסדא: זו תפלת הדרך. ואמר רבי יעקב אמר רב חסדא: כל היוצא לדרך צריך להתפלל תפלת הדרך. מאי תפלת הדרך? יהי רצון מלפניך ה' אלהי שתוליכני לשלום ותצעידני לשלום ותסמכני לשלום, ותצילני מכף כל אויב ואורב בדרך, ותשלח ברכה במעשי ידי, ותתנני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי, ברוך אתה ה' שומע תפלה. אמר אביי: לעולם [דף ל עמוד א] לישתף אינש נפשיה בהדי צבורא. היכי נימא? - יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתוליכנו לשלום וכו'. אימת מצלי? - אמר רבי יעקב אמר רב חסדא: משעה שמהלך בדרך. עד כמה? - אמר רבי יעקב אמר רב חסדא: עד פרסה. והיכי מצלי לה? - רב חסדא אמר: מעומד; רב ששת אמר: אפילו מהלך. רב חסדא ורב ששת הוו קאזלי באורחא, קם רב חסדא וקא מצלי. אמר ליה רב ששת לשמעיה: מאי קא עביד רב חסדא? אמר ליה: קאי ומצלי. אמר ליה: אוקמן נמי לדידי ואצלי, מהיות טוב אל תקרא רע.

ספר כלבו סימן פז

היוצא לדרך אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתוליכנו לשלום ותצעידנו לשלום וכו', וכתב הר"מ ני"ע שאם רוצה ללכת ארבע מילין בספינה שיתפלל תפלה זו פחות מארבע מילין אל יתפלל אותה, ואם יש לו לילך פרסה ושכח לאמרה יכול לאומר עד פרסה, ויתפלל אותה מעומד ובתוך פרסה יתפלל ויחתום ולאחר פרסה יתפלל ואל יחתום, ושאלו אל הר"מ ני"ע למה תפלת הדרך חותמת בברוך הואיל ואינה פותחת בברוך וענה שהוא סומך אותה לעולם לאחת מן הברכות הפותחות בברוך כגון לאחת מאותן ברכות דאשר נתן לשכוי בינה, וכתב הר"מ ני"ע אדם

<p>recite this prayer one time at the beginning of the day. Even if he rests in another city for one hour along the way, when he leaves there, he does not need to recite the Prayer for the Road another time. (end quote). However, if his intent is to lodge in a city, and he subsequently changed his mind and left it to travel beyond it or to return home, he must repeat himself and pray it another time. So wrote Rabbi Yitzchak the Administrator.</p>	<p>ההולך חוץ לעיר אינו צריך להתפלל תפלה זו כי אם פעם אחת בתחלת היום ואפילו אם ינוח בעיר באמצע הדרך שעה אחת כשיוצא משם אינו צריך להתפלל תפלת הדרך פעם אחרת עד כאן לשונו, אבל אם דעתו ללון בעיר ואחר כך נמלך ויצא ממנה לעבור חוצה לה או לשוב לביתו צריך לחזור ולהתפלל אותה פעם אחרת כך כתב הרי"ם יצחק בעל המנהל,</p>
<p>3. <u>Shulchan Aruch OC 110:4-7</u></p> <p>ז. If one is leaving for the road, he should pray, <i>May it be Your will, Hashem our G-d and G-d of our fathers, that You lead us toward peace...</i> One must say it in the plural. If possible, he should stop traveling while he says it. However, if he is riding [an animal], he need not descend.</p> <p>ח. One only needs to say it once a day, even if he rests in a city in the middle of the day. However, if one intended to lodge in the city and subsequently changed his mind, and left it to move beyond it or to return home, he must repeat himself and pray it another time.</p> <p>ט. The R"m of Rothenberg, when he would leave for the road in the morning, would recite it after the prayer <i>יהי הגומל</i> in order to say it immediately after the blessing <i>הסדים טובים</i>, so that it would be a blessing which follows immediately after another.</p> <p>י. One should say it after he has taken to the road. One should not say it unless he has to go a distance of a <i>parsah</i>; [if he is traversing] less than a <i>parsah</i>, he should not conclude with <i>Blessed...</i> (Initially, he should say it in the course of the first <i>parsah</i>). If one forgot to say it, he may say it as long as he is still on the road, provided he has not reached within the <i>parsah</i> near the city where he wishes to lodge. From there onwards he should say it without [wording it as a] blessing.</p>	<p>שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה קי</p> <p>ד. (טז) היוצא לדרך, יתפלל: ירי"מ יהי אלהינו ואלהי אבותינו שתוליכנו (יז) ט לשלום וכי, (יח) וצריך (יט) לאמרה (כ) י <ג> בלשון [ו] רבים, (כא) <ד> ואם אפשר (כב) יעמוד מליך כשיאמרנה, ואם היה יא רוכב (כג) אין צריך לירד.</p> <p>ה. אין לומר אותה <ה> אלא פעם אחת (כד) [ח] ביום, אפי' (כה) אם ינוח בעיר באמצע היום, אבל אם דעתו ללון בעיר ואחר כך נמלך ויצא ממנה לעבור חוצה לה או לשוב לביתו, * (כו) צריך לחזור ולהתפלל אותה פעם אחרת.</p> <p>ו. הרי"ם מרוטנבורג, כשהיה יוצא (כז) יב לדרך [ט] בבקר היה אומרה אחר יהי רצון כדי להסמיכה לברכת הגומל חסדים ותהיה ברכה (כח) יג הסמוכה לחברתה.</p> <p>ז. אומר אותה יד אחר (כט) שהחזיק בדרך; * (ל) ואין לאומרה, אלא אם כן יש לו לילך (לא) טו פרסה, (לב) <ו> אבל פחות מפרסה לא יחתום בברוך <ז> ולכתחלה יאמר אותה בפרסה ראשונה (רש"י והר"ם), ואם שכח מלאומרה, יאמר אותה כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא הגיע (לג) תוך פרסה הסמוכה לעיר שרוצה ללון בה ומשם ואילך יאמר אותה בלא ברכה.</p>

שו"ת מנחת שלמה תנינא (ב - ג) סימן ס

א) מת"א לירושלם, לענ"ד לגמרי פטור, שהרי צריך להיות מקום של שתי פרסאות בלי ישוב, ותודה לדי' שמיושב. אולם במקומות שיש ישוב ערבי הואיל וכעת הם אויבים יש לחושבו כמקום לא מיושב. ובנוגע לשיעור, מקובל לענין זה לחשוב לפי המרחק של השטח ולא לפי זמן הנסיעה.

ובעיקר הדבר מסופקני דבאותם הכבישים ובאותם הזמנים שכלי רכב מצויים, וכ"ש אם יש גם פקוח של משטרה ניידת יתכן שטוב לברך בלי הזכרת החתימה, אך זה חדוש.

ב) בנסיעה ממושכת של כמה ימים, אם יצא בלילה וישן שינת קבע אפי' תחת כפת השמים, צריך מחר לברך עוד פעם, אף מי שממשיך לנסוע יומם ולילה כמו באניה וכדומה פסק המשנ"ב בסימן ק"י ס"ק כ"ד שצריך לברך כל יום. אך כדי לצאת מספק נהוג לכלול את התפלה בתוך ברכת שמע קולנו שבלא"ה חותם בשומע תפלה.

שו"ת בצל החכמה חלק ה סימן סח

העולה להלכה : א) נוסע פרסה או יותר אבל כל אותה הדרך נוסע תוך פרסה סמוך לעיר ע"י שנוסע בסיבובים, או שיש עקומיות בדרך, או שיש עיר תוך פרסה בצד הדרך שהוא נוסע וכל כה"ג, יאמר תפה"ד בלא חתימה (אות א - ז). - ב) כל אלה בנוסע תוך עיבורה של עיר אפי' נוסע כמה פרסאות א"צ לומר תפה"ד (אות ח). - ג) נהר מפסיק בינו לבין עיר מחוץ חפצו ודרך הגשר שמעל לנהר אין כאן דרך פרסה וע"י שנהרס הגשר צריך להקיף להתרחק מהעיר יותר מפרסה ולחזור ולהתקרב לבא אלי', יאמר תפה"ד עם חתימה (אות י"ב). - ד) אבל שנהר מפסיק בין מקומו למקום גדול הבית ובהליכה שעל הגשר שמעל לנהר אין כאן מרחק של עשרה פרסאות ונהרס הגשר והוא צריך להקיף דרך עשרה פרסאות נראה שאינו מונה עם גדול הבית (אות י"ג). - ה) נהרס הנהר כהני"ל אבל יש אפשרות לעבור את הנהר בספינה או במעברא נחשב בא ממקום קרוב ומונה עם גדול הבית (אות י"ד).